

Eindversl. over de w.o. nos. 241, 271, 279, 280, 293, 308, 312 en 313. — Voorl. Versl. over de w.o. nos. 245, 263, 264, 287.

EINDVERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over de ontwerpen van wet tot:

- 1°. machtiging tot het aangaan van eene overeenkomst met de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij betreffende den spoorweg van *Haarlem* naar *Zandvoort* (241);
- 2°. wijziging van de wet van 11 Juni 1921 (*Staatsblad* n°. 792) tot bevordering van den aanleg en regeling van de exploitatie van spoorweglijnen van *Groningen* over *Slochteren* naar *Weiverd*, van *Groningen* over *Bedum* naar *Uithuizen* en van *Groningen* over *Winneveer* naar *Uithuizen* (271);
- 3°. bekrachtiging van eene door den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* krachtens artikel 129, tweede lid, van het Regeeringsreglement vastgestelde ordonnantie en tot nadere wijziging en aanvulling van de Indische Tariefwet (*Nederlandsch Staatsblad* 1924, n°. 421; *Indisch Staatsblad* 1924, n°. 487) (279);
- 4°. verklaring van het algemeen nut der onteigening, met toepassing van de wet van 27 Maart 1915 (*Staatsblad* n°. 171), van eigendommen, erfdiensbaarheden of andere zakelijke rechten in de gemeente *Lonneker*, noodig voor het verkrijgen van een terrein voor berging van huis- en straatvuil uit *Enschede*, mede ter ontginning van dat terrein (280);
- 5°. verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van den bouw van een brug voor gewoon verkeer over den *Gelderschen IJssel* nabij het *Katerveer*, ingevolge de wet van 15 December 1917 (*Staatsblad* n°. 704) (293);
- 6°. vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1920 (308);
- 7°. verhooging der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1925 (312);
- 8°. overneming van de havenwerken beoosten *Oudeschild* op *Texel* in beheer en onderhoud bij het Rijk (313).

Het onderzoek van deze wetsontwerpen in de afdeelingen heeft geen aanleiding gegeven tot het maken van opmerkingen.

Aldus vastgesteld den 2den April 1925.

SLINGENBERG.
DE JONG.
SLOTENMAKER DE BRUINE.
WESTERDIJK.
DE WIT.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over de ontwerpen van wet tot:

- 1°. goedkeuring van het op 16 Augustus 1924 te *Angora* tusschen *Nederland* en de *Turksche Republiek* gesloten verdrag van vriendschap (245);
- 2°. goedkeuring van het op 2 Juli 1924 te *Riga* tusschen *Nederland* en *Lettland* gesloten handelsverdrag (263);

Handelingen der Staten-Generaal. — 1924—1925. — I.

- 3°. goedkeuring van het op 22 Juli 1924 te *Reval* tusschen *Nederland* en *Estland* gesloten voorloopige handelsverdrag (264);
- 4°. goedkeuring van het op 11 Juli 1924 te *Ottawa* tusschen *Nederland* en *Canada* gesloten handelsverdrag (287).

Het onderzoek van deze wetsontwerpen in de afdeelingen heeft aanleiding gegeven tot het navolgende:

Sommige leden wezen op de verschillende wijze, waarop in de verdragen, waarvan bij deze wetsontwerpen de goedkeuring wordt gevraagd, van die bekrachtiging wordt melding gemaakt. In de verdragen, gesloten met de *Turksche Republiek* (artikel 4), met *Lettland* en met *Estland* (art. IX) wordt kortweg gezegd: „Dit verdrag zal worden bekrachtigd” enz., terwijl in art. 5 van het handelsverdrag, gesloten met *Canada*, wordt verklaard: „Dit verdrag zal, na door de bevoegde Nederlandsche autoriteiten en door het Canadeesche Parlement te zijn goedgekeurd”, enz. Men meende, dat hier wel gevoeglijk de *Staten-Generaal* hadden kunnen worden genoemd.

Het wekte dan ook eenige verwondering, dat van de *Nederlandsche Volksvertegenwoordiging* ten deze geen gewag wordt gemaakt. Ook de contracteerende mogendheden hebben recht om te weten, wie de „bevoegde autoriteiten” zijn, wier goedkeuring van het verdrag vereischt is.

In dit verband werd er nog op gewezen, dat in artikel 10 van het verdrag tot voorloopige regeling der handelsbetrekkingen tusschen *Nederland* en *Litauen*, goedgekeurd bij de wet van den 26sten Maart 1925 (*Staatsblad* n°. 119), gelezen wordt, dat de bepalingen der overeenkomst zoo spoedig mogelijk ten uitvoer zullen worden gelegd, nadat de ter zake door de wetten der beide verdragsluitende partijen „voorgescreven formaliteiten” zullen zijn vervuld. Men achtte dit al eene bijzonder vreemde uitdrukking.

Ten aanzien van het sub 4°. vermelde verdrag werd nog het volgende opgemerkt:

Op de vraag, welke van de drie door *Canada* geheven tarieven — een maximum-, een minimum- en een tusschentarief — voor *Nederland* zal gelden, voorkomende in het verslag van het afdeelingsonderzoek van dit wetsontwerp door de Tweede Kamer, is door de betrokken Ministers o.m. geantwoord, „dat op Nederlandsche goederen bij invoer in *Canada* het tusschentarief zal worden toegepast”, en voorts: „op het zoogenaamde minimum-tarief kunnen slechts de deelen van het *Britsch Imperium* aanspraak maken”.

Naar aanleiding van dit antwoord veroorloofden sommige leden zich thans de vraag te stellen, of het geen aanbeveling zoude verdienen in *Nederlandsch Oost- en West-Indië* eveneens een drieledig tarief in te voeren en dan het minimum-tarief alleen geldend te verklaren voor het Rijk in *Europa*.

Aldus vastgesteld den 15den April 1925.

JANSSEN.
DOBBELMANN.
WITTERT VAN HOOGLAND.
MENDELS.
HAFFMANS.